



## Odmev iz Afrike.

Ilustriran mesečnik v prospeh  
afriških misijonov s prilogo  
„Klaverjev koledar“.

Izdaja

Klaverjeva družba, Ljubljana.

Stane na leto (brez koledarja)

12 K (3 din.)



Naročila naj se naslavljaajo:  
**Družba sv. Petra Klaverja v Ljubljani,**  
 za hotelom »Union«, Miklošičeva cesta 3.

Velikodušne mladenke, ki žele vstopiti v Družbo sv. Petra Klaverja kot »pomožne misijonarke za Afriko«, naj se s prošnjo zaupno obrnejo na vrhovno voditeljico g. Mr. Ter. Ledóchowsko v Rimu 23, via dell' Olmata 16. Tozadevna pojasnila daje tudi njena podružnica v Ljubljani, za hotelom »Union«, Miklošičeva cesta 3.

**VSEBINA:**

Zahvalno pismo Družbi sv. Petra Klaverja in njenim prijateljem. — Sodba skušenega misijonarja. — Apostolska prefektura Kwango. — Kratka misijonska poročila. — Iz pisem misijonarjev. — Afriška sužnost in nje grozota. — Tretji protisuženjski kongres v Rimu. — Črtica iz življenja umrlega afriškega misijonarja. — Božič v poganski deželi. — Kronika Družbe sv. Petra Klaverja. — Misijonske pridige na praznik sv. Treh kraljev. — Slike: Štirje v Afriko odhajajoči misijonarji. — Misijonska sestra s svojim spremljevalcem. — Osrednja hiša Družbe sv. Petra Klaverja v Rimu.

**Darovi**

od dne 1. julija do 31. avgusta 1921.

|                                    |                               |
|------------------------------------|-------------------------------|
| Za afriške misijone K 4494-67, Za- | (Zevnik Mar. nab. K 2677-60,  |
| plotnik Urš. K 12-80, Zevnik       | F. M. D. K 10—, se zahvaljuje |
| Mar. K 10—.                        | sv. Antonu in vsem svetnikom  |
| Za sv. maše K 3636—.               | za pomoč v neki zadevi).      |
| Za stradajoče K 165-40.            | Za otroško zvezo K 32-40.     |
| Za gobavce K 181-80.               | Za Klaverjev vinar K 402—.    |
| Za odkup sužnjev K 6840—.          | Za mašno zvezo K 7041-60 (Za- |
| Botrinski darovi K 10.998-70       | plotnik Urš. nabr. K 166—,    |
| (Mar. družba žená, Studeno pri     | Zevnik Mar. K 440—).          |
| Postojni, botr. dar deklici »Ma-   | Za misijonsko zvezo K 73—.    |
| rija« 180—, Neimenovan botr.       | Za kat. tisk v Afriki K 375—. |
| dar »Jožef« K 185-)).              | Za zamorske otročiče K 965—.  |
| Za posnovljenje K 5240—.           | Darovi za krščence K 517-50.  |
| Za semeniščnike K 94—.             | Za misijon v Lititihu K 50—.  |
| Za katehiste K 458—.               | V prosto uporabo K 638-60.    |
| Za misijonarje in katehumene K     | Brez določila K 1249—.        |
| 400—.                              | Za Klaverjevo družbo K 323—.  |
| Za kruh sv. Antona K 13.562-50     | Podporniški prispevki K 723—. |

**Pomožne misijonarke za Afriko.**

»Pomožne misijonarke za Afriko« posvetijo popolnoma svoje življenje službi misijonov. One ne gredo same v misijone v Afriko, to željo žrtvujejo Bogu, ampak delujejo v domovini v lastnih hišah Klaverjeve družbe ter tako pomagajo ubogim, tako pomoči potrebnim afriškim misijonom in rešujejo duše poganskih zamorcev. Ponižno in pred svetom skrito je njih delo, a zato tem bolj zaslužno pred ljubim Bogom! — Prošnje za sprejem je treba pošiljati vrhovni voditeljici družbe sv. Petra Klaverja. Naslov glej zgoraj!



Štirje v Afriko odhajajoči misijonarji iz družbe Jezusove. —  
Medpotoma obišejo našo osrednjo hišo v Rimu.

## Zahvalno pismo Družbi sv. Petra Klaverja in njenim prijateljem.

Lionski afriški misijoni.

Lion, 4. marca 1921.

Velerodna gospa grofica!

Škofje iz Dohomeja, Obrežja slonove kosti, Benina, Zahodnje Nigerije in Nilove delte — provincial Liberije, vrhovni predstojnik in njegovi svetovalci zbrani na misijonskem zborovanju v materinski hiši v Lionu si štejemo v sveto in obenem sladko dolžnost, da izrečemo svojo skupno zahvalo. Srečni smo, da velespoštovani voditeljici Družbe sv. Petra Klaverja lahko poročamo o vedno naraščajočem številu svojih novokrščencev in katehumenov, kakor tudi o verski vnemi in globoki pobožnosti svojih kristjanov.

Iz dna duše se zahvaljujemo Klaverjevi družbi za tako velikodušno podporo. Obenam pa si dovoljujemo priporočiti še vnaprej svoja podjetja Vaši velikodušnosti, zagotavljajoč Vas svoje in svojih novokrščencev hvaležne molitve.

Z izrazom največjega spoštovanja

Vam iz srca hvaležni služabniki v Gospodu

† **Frančišek Steinmetz**, m. p. apostolski vikar Dahomeja.

† **Julijan Moury** m. p., apostolski vikar Obrežja Slonove kosti.

† **Ferdinand Terrien** m. p., apostolski vikar Benina.

† **Tomaž Broderik** m. p., apostolski vikar Zapadne Nigerije.

**Julijan Girard** m. p., administrator apostolskega vikarjata Nilove delte.

**Viljem Butler** m. p., provincial Liberije.

**I. M. Chabert** m. p., vrhovni predstojnik.

Grofici **Ledóchowski**

Vrhovni voditeljici Družbe sv. Petra Klaverja.

## Sodba skušenega misijonarja.

Oh, kaj bi mogli storiti brez milosrčnosti požrtvovalnih duš v deželi, kjer nam manjka vsega! Res smo pripravljene žrtvovati vse, kar imamo: domovino, počitek, moči, zdravje in življenje. Toda nič ne bomo dosegli brez velikodušnih dobrotnikov, ki po svojih močeh sodelujejo pri plemenitem podjetju — rešitvi neumrjočih duš. Da, podpirati misijonarje je velezaslužno delo! Delo v čast božjo, čigar ime oni oznanjujejo med narodi, delo za bližnjega, da ga misijonarji iz teme poganstva privedejo h krščanskemu življenju in narede iz sužnja satanovega dediča nebes. Zaslužno pa tudi za dobrotnika samega, zakaj po besedah sv. Dionizija je najplemenitejše vseh dobrih del, sodelovati pri zveličanju duš! In »miloščina v naročju ubožca bo naša priprošnjica pri Bogu,« pravi sv. pismo.

Ljubi čitatelji, prijatelji misijonov! Leto gre h koncu. Kakšno je bilo? Kar smo sejali, to bomo želi.

Stotero boste želi za oni svet, kar ste storili za misijone, misijonarje — berače božje!

Ne zapirajte src — ne zapirajte rok!

Onkraj morja so zakladi — roke ubožcev se stegujejo k nam, prosijo rešitve! Če smo mrzli in držimo trpko svoj pogled le na lastni dobiček — o, ali ne bodo potem te prošnje nekoč za nas ostrá sodba? Nam li ne bodo donele besede na uho: »Pogubljeni smo — in to vsled naše brezbriznosti!«

Toda ne, prijatelj! Mi hočemo delati, hočemo živeti za večnost! Bolj kot kdaj se bomo potrudili, da **pomagamo** misijonom in beremo o misijonih in tudi **druge** k temu navajamo!

Na svidenje prihodnje leto!

## Iz misijonov:

### Apostolska prefektura Kwango.

Brat Dragotin iz družbe Jezusove piše z dne 30. januarja naši vrhovni voditeljici:

Sem misijonski brat iz Kizantu (Osrednji Kongo), kjer delujejo očetje Jezusove družbe. Vodil sem celih dvanajst let delo in nadzoroval učenje naših mladih kristjanov v rokodelski šoli. Sedaj se pa iz zdravstvenih ozirov nahajam začasno v Belgiji.

Glavna naloga in najvzvišenejše delo misijonarjev je, spreobračati pogane, jih pridobiti za Boga in sv. Cerkev ter skrbeti za njih zveličanje. Toda v časnem, telesnem oziru nam prihodnost naših mladih novokrščencev dela velike skrbi. Ako hočemo, da bodo čednostno živeli in izpolnjevali krščanske dolžnosti, ko se bodo vrnili po končani učni dobi v domače vasi, jim moramo na vsak način pomagati in jih tudi gmotno podpirati. Zlasti dandanes, ko trgovci in obrtniki toliko vprašujejo po črnih delavcih in naši mladi ljudje kar trumoma odhajajo v večja središča, kjer so izpostavljeni tolikim dušnim nevarnostim, se mi zdi nujno potrebno, da poskrbimo, da se bodo mogli naseliti v svojih vaseh in si ustanoviti lastno ognjišče. Zdi se, da so v dosego tega cilja jako umestne obrtne šole. To pa seveda le tedaj, ako razpolaga misijon z zadostnimi sredstvi, predvsem pa s sposobnimi učnimi močmi, kakor tudi s potrebnim orodjem in denarjem za strokovno izobrazbo učencev.

Pa se nam vsiljuje vprašanje: Kaj pa bodo rokodelci, zlasti mizarji in tesarji, ko končajo svoje učenje? Skoro gotovo bodo svoje ob Kongu tako čislano rokodelstvo v domačih vaseh nadaljevali. Toda sedaj pride glavna težkoča. Ti ubogi ljudje, kakor veste, potrebujejo za izvrševanje svojega rokodelstva mnogo različnega orodja. Le tako bodo mogli izvrševati svoj poklic v korist svojih rojakov in v zadovoljstvo belokožcev ter se, četudi skromno, vendar pošteno preživiti, ne da bi bili primorani, iskati zaslužka v mestih, v moralnem oziru tako nevarnih, in živeti razen tega daleč od svojih dragih.

Pač mi ni treba posebej poudarjati, da misijonarji vkljub vsej dobri volji svojim učencem nikakor ne morejo brezplačno nabavljati dandanes tako dragega orodja. Črnci pa so tako revni in večkrat tako brezskrbni za bodočnost, da ono malo denarja, ki so si ga prihranili kot učenci, navadno izdajo za obleko in druge za mlado gospodarstvo potrebne stvari. Zato stavimo vse svoje zaupanje za Bogom v milosrčnost velikodušnih dobrotnikov v Evropi, ki bodo pomagali našim mladim ljudem, da postanejo kot spretni rokodelci v svojih vaseh vplivni krščanski možje in pravi apostoli svojim rojakom. Za opravo mizarske delavnice bi bilo potrebno 700 do 800 frankov, in sicer radi mnogo-vrstnega, sedaj tako dragega orodja. Srečnega bi se čutil, ko bi s pomočjo kake blage duše mogel sedaj, ko se mudim v Evropi, kupiti zaželenega in res potrebnega orodja. Ko se bom vrnil, bi potem nekaterim svojih najboljših delavcev opremil preproste delavnice. Naj navedem tukaj nekatere izmed njih, in sicer s krstnimi imeni, na kar zamorci polagajo posebno važnost: Jožef, Simon in Jakob so mladi zakonski možje, ki imajo vsak po enega otroka; Peter, Dominik in Tomaž, vsak s tremi ali štirimi otroki. Dominik, mlad, krepak mož, je pred kratkim dobil čvrsta in zdrava dvojčka. Ti mladi možje so up in nada naših družin in krščanskih vasi. Naj jih li pustimo brez pomoči radi pomanjkanja denarja, ki večkrat povzroča toliko gorja, s katerim bi mi misijonarji lahko storili toliko dobrega?

Vso to zadevo izročam varstvu in priprošnji sv. Jožefa, v čigar delavnici je do svojega 30. leta delal in se trudil On, naš Bog in naše vse! Ni li on najlepši zgled rokodelcem, kakor tudi krščanskim družinam? Trdno upam, da bo našim mladim Kongolezom prihitel na pomoč ter jih krepil v službi Gospodovi; in tako bo njih zgled

mogočno vplival tudi na druge kristjane. Kakor namreč lenoba in brezbržnost neugodno vplivata na razvoj moralnega življenja črncev, tako bi jih urejeno delo, primerno njihovi zmožnosti in njihovim nagnjenjem, varovalo pred nevarnostmi poganstva in bi jim zagotovilo blagostanje in vztrajnost.

In kako primerno bi častitljivega očaka počastili s tem, ako bi njegovim varovancem pomagali, da bi v svojih delavnicah delali za blagor svojih družin in nravni preporod svojega ljudstva. Mar ni sv. Jožef, nekdanj tako reven, sedaj dovolj bogat, da svojim varovancem zagotovi visoke obresti in jim pomaga zlasti ob smrtni uri doseči večno trajajočo glavnico?

V naših dvanajstih glavnih postajah in krščanskih vaseh živi nad 25.000 kristjanov in katehumenov ter okrog 3000 krščanskih družin. To je trikrat več kot je bilo pred vojsko. Bog bodi zahvaljen za to in njegova Mati Marija, rešiteljica Afrike!

## Kratka misijonska poročila.

### Prisrčne prošnje misijonskih sester.

**Sestra Terezija**, oblatinja sv. Frančiška Saleskega, piše dne 7. julija 1920 iz Namaqua-de-zele: Pred kakimi tremi tedni je nenadoma umrla, ko je šla po vodo, revna žena, mati komaj leto starega otročiča. Oče, ubog pogan, si je po zgledu zamorskih žen oprtal dete na hrbet ter šel berati. A čez nekaj časa zbolil in umrje tudi on. To vam je bil žalosten pogled, ko najdem, obiskujoč koče, moža mrtvega na tleh in zraven njega ubogo dete, ki si je glodaje staro kost, skušalo utešiti lakoto. Revica ni imela prav nobene obleke; razen tega pa tako polna mrčesa, da ni bila več človeku podobna. Iskreno sem prosila ondotne vaščane, naj se usmiliijo uboge sirote in jo vzamejo k sebi. Zaman. Radi vedno večjega pomanjkanja se nihče ni upal odločiti za to plemenito dejanje. Vzamem torej črvička s

seboj in sklenem iz ljubezni do božjega Srca skrbeti zanj in ga vzgojiti. Moje dobre sestre so bile prav zadovoljne s tem predlogom in so takoj začele pripravljati otroku potrebno oblekico. Toda precej dolgo je trajalo, preden smo ga popolnoma osnažile in rešile raznih nadležnih živalic. A sedaj je mala Jerica prav ljubko in živahno dete. Upajmo, da bo božja previdnost pomagala skrbeti zanj. — Obleko, ki nam jo pošiljate, razdeljujemo med otroke, ki pridejo milje daleč prosit kakega kosa blaga, da bi si pokrili gole ude. Kako hvaležni in srečni so ti reveži in kako goreče molijo za svoje dobrotnike!

**Sestra Marjeta** piše dne 1. junija 1920 iz Kenya: »Ne morem Vam popisati, kako dobrodošel mi je Vaš velikodušni dar, ki mi ga je božja previdnost po Vaši dobroti poslala. Bila sem

ravno v veliki stiski. Kako bi pač misijonarka, ki je radi svojega poklica zapustila domovino, hišo očetovo in svoje drage, zapustila svet in njega čare, kako pravim, bi mogla mirno in brezčutno gledati to nepopisno bedo ubogih črncev, za katere je pripravljena žrtvovati vse, tudi življenje. Od-kritosrčno povem, pričakovala sem dan za dnem, da mi ljubi Bog po Klaverjevi družbi pošlje pomoč. Odpustite mojo smelost; toda saj ne prošim zase, ampak za svoje male črnce, svoje mnogoštevilne sirote, ki jih moramo oskrbeti, za kar pač male vsote ne zadostujejo. Lakota in španska influenza sta zahtevali ogromno število žrtev. Ker se moramo za-

dovoljiti s sredstvi, ki so nam nekdaj zadostovala, je stiska res velika; kajti če ne dobim od nikoder pomoči, ne bom mogla več lajšati nepopisnega gorja. Morala bom svojim varovancem odreči marsikaj potrebnega in opustiti mnogo dobrega. Odpustite torej, ako svoje roke stegujem k Vam. O, napolnite jih zopet, napolnite moje srce s tolažbo in veseljem. In moč mojega duha in volje se bo okrepila na novo in z novim pogumom bom delala za uboge naše Agikujce, ki so vredni naše ljubezni. Želim, da bi blagi dobrotniki videli na lastne oči življenje teh ljudi in nepopisno bedo, ki vlada tukaj.

## Iz pisem misijonarjev.

Ker nam vsled pomanjkanja prostora nikakor ni mogoče objaviti vseh sicer tako zanimivih pisem misijonarjev, hočemo navesti vsaj glavne poteze posameznih, z željo, da blagi naši čitatelji uvažujejo različne potrebe misijonarjev ter jim velikodušno pomagajo.

**Zgornji Nil.** V N a m i l y a n g o, K a m p a l a, smo postavili dve cerkvi. Krščanstvo se tukaj krasno razvija. In čeprav misijon obstoja le še malo časa, so naši črni novokrščenci tako globoko prešinjeni s krščanskim duhom, da se je več mladih deklet odločilo za redovno, Bogu posvečeno življenje. Odprli smo že mal samostan za sestre domačinke, ki so kot učiteljice misijonarjem v neprecenljivo pomoč. Misliti pa bo treba tudi na stavbo novega šolskega poslopja, ker staro že skoro razpada. Toda v naši blagajni je suša in misijonarju se krči srce od bolesi, ko vidi, koliko dobrega mora izostati radi pomanjkanja pomožnih sredstev.<sup>1</sup>

Dne 16. septembra 1920 je v N s a m b y - ju po 13 letnem delovanju v Afriki umrl preč. o. H u r k m a n s, misijonar družbe sv. Jožefa. Nameraval se je vrniti v Evropo, da si okrepi skrajno oslabeledo zdravje, kar ga zavrtna mrzlica v treh dneh položi na mrtvaško posteljo. Črni kristjani

<sup>1</sup> O. Spence, misijonar družbe sv. Jožefa v Mill-Hillu, 30. januarja 1921.

so z ginljivo vztrajnostjo in hvaležno ljubeznijo molili ob truplu svojega duhovnega očeta in misijonarji družbe belih očetov so kljub nevihti in slabemu vremenu prihiteli iz so-



Misijonska sestra s svojim črnim spremljevalcem na potu k bolnikom.

sednje misijonske postaje, da spremljajo blagega pokojnika k večnemu počitku. O. Hurkmans je bil ljubezniv značaj, ljubili so ga vsi, zlasti mali otroci. O. Grimshaw, ki

nam poroča o njegovi smrti, prosi obenem prispevkov za motorno kolo; kajti dosedanje navadno njegovo je po 14 letni neprestani rabi popolnoma razbito. On sam pa je vsled bolezni silno oslabil in ne more storiti daljšega pota peš. Dalje prosi tudi milodarov za bolnišnico v Nzambiju, kjer misijonarji oskrbujejo in vzdržujejo okrog 100 bolnikov. Nabavili so odeje za te reveže, a jih niso mogli s čim plačati. S tem, da pomagajo zamorcem v telesnem oziru, žele predvsem pridobiti njih duše. In res so krstili že precejšnje število teh ubogih ljudi. Drugi, že kristjani, a mlačni v spolnjevanju verskih dolžnosti, so začeli novo, Bogu dopadljivo življenje. Razen bolnikov mora misijon oskrbovati tudi vse potrebno za bolniško osebje. Dvajset do trideset mladih deklet prav pridno dela na vrtu, v kuhinji in misijonski hiši. Tudi te dobe v misijonu hrano in obleko ter nekoliko dote, ko se omožijo.<sup>2</sup>

Misijon Jinja je zadela težka poskušnja. V teku petih mesecev so umrli štirje misijonarji, od katerih so trije došli šele to leto. Tudi zdravje ostalih duhovnikov je omajano in dve mladi misijonski sestri sta resno zboleli. Apostolski vikar prosi molitve in pomožnih sredstev. Jinja ima lepo bodočnost; kajti prebivalstvo — domačini, kakor tudi Indijci, Goanezi in Evropejci — se vedno bolj množe.

Zidati bo treba tukaj šolo in bolnišnico, dalje prostorno cerkev in samostan za sestre frančiškanke ter popraviti hišo in stanovanja oo. misijonarjev.<sup>3</sup>

V deželi Gallas se je slepi fanatizem mohamedanskih prebivalcev precej ohladil, ker je padlo turško cesarstvo. Ljudstvo ni več tako nasprotno krščanstvu kot nekdanj. Zato smemo upati, da bo strašna vojska, ki je zahtevala toliko človeških žrtev, mnogim pot k zveličanju. Saj ljubi Bog hoče in more obrniti vse na dobro. V teku leta upamo ustanoviti novo misijonsko postajo v Albasso, dosedaj še nepoznani pokrajini v notranjosti dežele.<sup>4</sup>

**Kilimandžaro.** Radi pomanjkanja sredstev bodo tukajšnji misijonarji kmalu morali odpustiti svoje katehiste, ki so jim bili doslej desna roka pri razširjanju sv. evangelija. Ker so sestre dragocene Krvi morale zapustiti deželo, na-

<sup>2</sup> O. Kem, misijonar družbe sv. Jožefa v Mill-Hillu.

<sup>3</sup> Škof Biermans, apost. vikar v Zgornjem Nilu.

<sup>4</sup> Škof Jarosseau, kapucin.

meravajo ustanoviti kongregacijo zamorskih sester. V Kibošo so že poskusili ta način, ki se je dobro obnesel.<sup>5</sup>

V apostolskem vikariatu **Schire**, ki je poverjen družbi očetov iz Montforta, deluje 25 duhovnikov, 3 bratje laiki in 12 sester »božje modrosti«. Krščenih je bilo doslej 8462 zamorcev. Od teh jih živi še 6193. V 284 šolskih razredih se nahaja 4262 katehumenov in 17.278 drugih učencev. Leta 1920. je bilo 981 krščencev, 98.620 sv. obhajil, 531 birmancev, 123 porok in 33.881 bolnikov, za katere je skrbel misijon.<sup>6</sup>

**Belgijski Kongo.** V misijon **Bazoko**, ki je posvečen prebl. Devici in popolnoma skrit v afriškem pragozdu, je dospela pošiljatev versko poučnih knjig: Goffine v jeziku ondotnih zamorcev. Koliko dobrega se bo na ta način doseglo zlasti v oddaljenih šolskih kapelah, odkoder morejo kristjani le ob največjih praznikih v misijon.<sup>7</sup>

**Dežela Bazuto.** Misijon sv. Petra Klaverja v **Masabielle** je bil ustanovljen za časa svetovne vojske; zato je bilo treba zanj mnogo in velikih žrtev. Vkljub pred-sodkom ondotnih zamorcev je število učencev letos izdatno naraslo in bo treba povečati šolske prostore. Tudi kapela je postala že premajhna; kajti veliko poganov se je odzvalo klicu dobrega Pastirja in prosi za sv. krst. Misijonar je kupil nov, prepotraben kelih in ciborij. A ima le eno samo mašno obleko, nekoliko cerkvenega perila, pluvijala pa nobenega. Zato se obrača do blagih duš in prosi pomoči.<sup>8</sup>

**Antsirabe** (Madagaskar). Apostolskemu vikarju, škofu **Dantinu**, družbe misijonarjev la Salette, se je posrečilo, da je dobil za svoj vikariat pet duhovnikov svoje družbe, več sester božje Previdnosti, frančiškanke-misijonarke Marijine in karmeličanke. Vsi ti so prepotrebna in velikoristna pomoč za spreobračanje Malgašev, a tudi novo breme za misijonsko blagajno. Že potovanje samo je stalo 50.000 frankov; potem stroški za opravo obeh ženskih samostanov; sestre frančiškanke bodo sodelovale pri spre-

<sup>5</sup> O. Soul, družbe očetov sv. Duha, apostolski upravitelj, 9. oktobra 1920.

<sup>6</sup> O. Bourget 25. marca 1921.

<sup>7</sup> O. Muelder, misijonar družbe duhovnikov Srca Jezusovega.

<sup>8</sup> O. Valat, misijonar oblatov brezmadežnega Spočetja Marijinega.

obračanju poganov, a karmeličanke jih podpirale s svojimi molitvami.<sup>9</sup>

**V Senegambiji**, kjer se škof Hunzec neumorno trudi, da bi vzdržal in nadaljeval naprave svojega prednika, škola Jalaberta, se ljudstvo zelo nagiba k mohamedanstvu. To velja zlasti o mnogoštevilnem rodu Voloff. Kljub temu je pridobil že 200.000 poganov za Jezusovo vero. Toda število apostolskih delavcev je veliko premajhno, da bi mogli uspešno poučevati in voditi v tej razsežni pokrajini raztreseno bivajoče zamorce.<sup>10</sup>

**Sierra-Leone.** Okraj Waterloo v tej deželi šteje 6000 priseljencev in precejšnje število domačinov iz notranjosti dežele, ki prihajajo in zopet odhajajo. Večina prebivalcev je poljedelcev, drugi se pečajo s trgovino ali se nahajajo v službah. Tukaj prevladuje protestantizem, ki ga razširjajo razne angleške verske družbe. Katoliška vera se je začela razvijati šele pred kratkim. In sicer jo zelo vneto razširja neki črn oskrbnik, goreč katoličan, apostolska duša; podpira ga v tem delu neki misijonar iz Freetowna. Ljubi Bog očitvidno blagoslavlja njuno delo. Imajo že lično kapelico, ki je veselje in ponos 400 novokrščenec. Sedaj bo treba postaviti še šolo in stanovanje za misijonarja. Ti spreobrnjenci so izmed najubožnejših slojev ljudstva, ki jih protestantje prezirajo, ker so revni in taki, ki so prišli delat iz notranjosti dežele. Revno ljudstvo pošilja otroke v katoliške šole, ker je pouk tam brezplačen in dobe najrevnejši razen tega še obleko in šolske potrebščine zastonj. Mnogo staršev niti ni poročenih, ker to stane denar. Katoliški misijonar jih pa poroča brezplačno in jim vrh tega še daruje poročni prstan. Tudi uboge, revne žene prosijo misijonarja podpore za svoje dojenčke, katerih protestantovski pastori pogosto niti krstiti nečejo.<sup>11</sup>

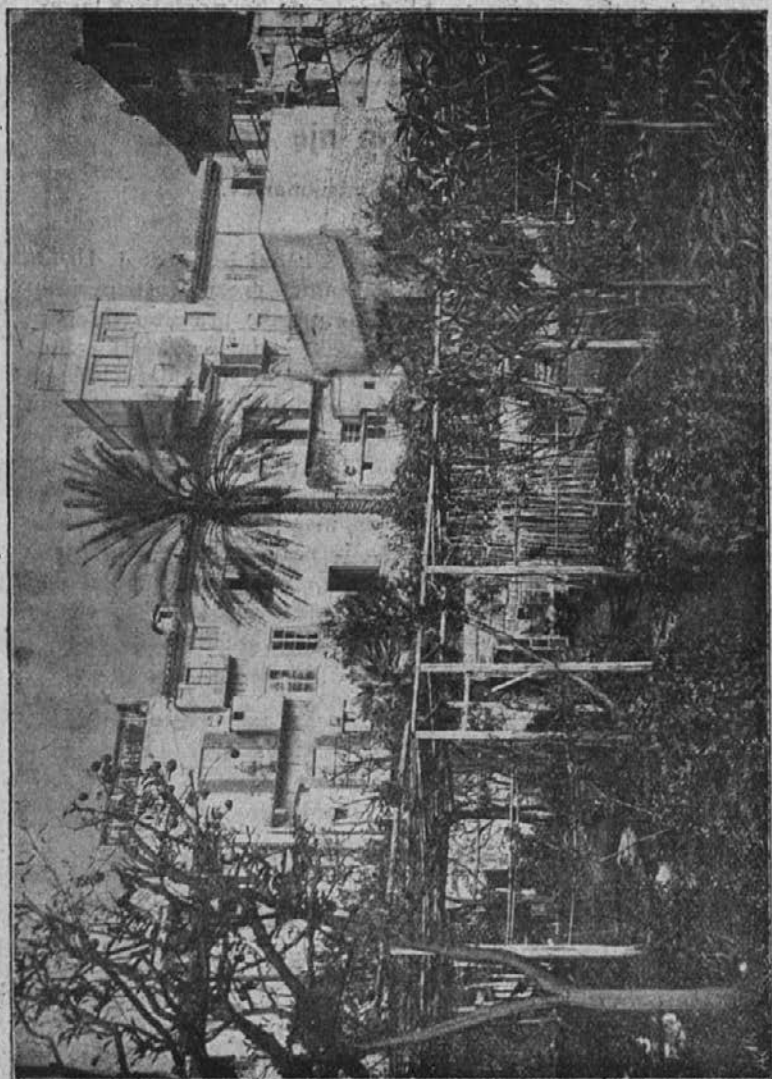
**Zlato obrežje.** Na praznik Marijinega vnebovzetja je škof nekemu semeniščniku podelil nižje redove. Preblagi nadpastir zelo hvali njegovo vrlo obnašanje, pridnost v učenju, požrtvovalnost pri strežbi bolnikov in pri poučevanju mladine. — V glavnem mestu Accra se pečajo z ustanovitvijo nove misijonske postaje, ki bo po-

<sup>9</sup> Škof Dantin.

<sup>10</sup> Škof Hunzec, družbe očetov sv. Duha.

<sup>11</sup> O. Delyvert, družbe očetov sv. Duha.

svečena v čast presv. Srcu Jezusovemu. Ta misijon je sicer nujno potreben, a bo radi draginje vikariatu naložil veliko breme.



Osrednja hiša Družbe sv. Petra Klaverja v Rimu.

Del dežele Togo bo prišel v področje vikariata Zlatega obrežja in ta misijon bo prehodna točka za tiste misijo-

narje, ki bodo potovali tja. Zdravje misijonarjev je omajano; tudi cerkveno obleko bo treba nadomestiti z novo.<sup>12</sup>

**Francoski Kongo.** Sestre dekliškega zavetišča v Loango se zahvaljujejo za blago, ki ga je poslala Klaverjeva družba, in za podporo k stavbi nove hiše.<sup>13</sup>

## Afriška sužnost in nje grozota.

Odlomki iz spisov misijonarjev.

(Dalje.)

Rak-rana tako rodovitne dežele Ubangi je sužnost. Usoda sužnjev v deželi Ubangi je čudna mešanica grozovitosti in milosrčnosti, da nepoučeni v tej stvari ne morejo pravilno sklepati. Otroci sužnjev so ševeda tudi sužnji, vendar v začetku tega ne občutijo posebno. Živijo skupno s svojimi gospodarji, rastejo skupno z njihovi otroki, ne da bi kaj slutili o svojem pravem položaju, in to tem manj, ker gospodar nad njimi še ne izvršuje svoje oblasti. Potnik bi na zunaj težko razločil suženjskega otroka od svobodnega. Svobodni otrok nosi kvečjemu na nogah in rokah par obročev več in njegova koža se nekoliko bolj sveti od mazila, napravljenega iz palmovega olja in rdeče barve. Življenje obojih je na zunaj popolnoma enako. Samo tu in tam se spomni gospodar, da je njegov tovariš suženj in zatorej samo blago, katerega more prodati ali ubiti, da zadosti trenutni potrebi ali strasti.

P. Moreau, S. S. Sp.

Tukaj mlade deklice tako hrepene po prostosti in sv. veri ter me prosijo, naj jih vendar odkupim. Nič več ne marajo služiti strastem sramotnih poganov.

P. Mayer, iz reda domin.

## Tretji protisuženjski kongres v Rimu.

Od 21. do 24. aprila 1921 se je pod pokroviteljstvom njega eminence kardinala L e g a vršil v Rimu tretji protisuženjski kongres. Razen članov društva za odpravo suženjstva so se velepomembnih zborovanj in sej udeležili tudi zastopniki drugih protisuženjskih društev, laški ko-

<sup>12</sup> Škof Hummel iz lionske misijonske družbe.

<sup>13</sup> Sestra Hijeronima družbe sv. Jožefa Klumiškega.

lonialni minister in precejšnje število katoliških misijonarjev. Predavanja niso bila namenjena širši javnosti. Posebni govorniki so obravnavali važna vprašanja, prehtavali načrte ter delali resolucije, da bi osvoboditev sužnjev imela čim večji uspeh. Resolucije (sklepe) so objavili v časopisju.

Med udeleženci kongresa je bila zastopana tudi Družba sv. Petra Klaverja. Ker se vrhovna voditeljica radi bolezni ni mogla shoda sama osebno udeležiti, jo je zastopalo več drugih sodalinj. Msgr. Mioni, dolgoletni zvesti in goreči pospeševatelj Klaverjeve družbe je poročal o zvezi afriškega tiska, katero je naša družba ustanovila v prospeh in korist afriških misijonov. Tudi je Klaverjeva družba priredila za čas kongresa zanimivo razstavo knjig v afriških jezikih, ki jih je doslej natisnila in poslala raznim misijonom.

Društvo za odpravo sužnosti je pred kratkim ustanovilo v deželi Somali prostrano vas za oproščene sužnje ter jo hotelo imenovati po svojem predsedniku g. F. T o l l i - j u . A vrli mož je to čast sicer ponižno, toda odločno odklonil ter predlagal, naj se naselbina izroči v varstvo apostola rimskega mesta sv. Filipa Nerijs, kar je bilo z vihnim odobravanjem sprejeto.

Neki še mlad odvetnik a slaven govornik je ob sklepu v ognjevitih besedah opisal idealni namen protisuženjske družbe. Saj že besedica »proti« znači, da je treba boja zoper sramotno suženjstvo, na čigar razvalinah naj vzklije in se krasno razvije krščanska prostost. To ostudno rano na telesu človeške družbe moramo zaceliti ter dvigniti ta zaničevana ljudstva k novemu življenju.

---

## Črtica iz življenja umrlega afriškega misijonarja

Dne 9. decembra 1919 je v Katondue v Rodeziji (Južna Afrika) umrl preč. o. K r a u p a iz družbe Jezusove, kojega življenje podajam tukaj v kratkih potezah. Rojen 17. aprila 1871 se je odlikoval že kot deček po veliki pobožnosti in eno njegovih najljubših opravil je bilo, da je stregel vsak dan duhovniku pri sv. maši. Leta 1888. je stopil v družbo Jezusovo. Po končanih študijah je nekaj časa v nekem deškem zavodu družbe Jezusove opravljal službo prefekta. Posvečen v mašnika odide leta 1904. kot misijonar v Belo Rusijo, torej ob času, ko je bilo ondi ka-

toliškim duhovnikom strogo prepovedano izvrševati svojo svečeniško službo. Toda preč. o. K r a u p a se preobleče v umetnika, da bi na ta način nepoznan deloval med svojimi ovčicami. A bil je izdan in za več mesecev zaprt v ječo v Lublinu. Leta 1906. in 1912. ga najdemo kot superijorja v enem velikih zavodov njegove družbe; obenem se je pečal tudi z dušnim pastirstvom ter redno predsedoval zborovanjem svetne duhovščine. Začetkom leta 1913. določijo predstojniki o. K r a u p a za naslednika preč. o. H i l l e r j a kot predstojnika novoustanovljenega misijona v Katondue v Rodeziji.<sup>1</sup> Takrat je misijon tvorila le borna kočica, danes se ondi nahajajo velika poslopja cvetočega misijona, ki ima že štiri zunanje šole. Kolikega napora je zahteval ta razvoj, lahko sklepamo iz tega, ker se je misijon ustanovil komaj nekoliko let pred vojno. Razen tega je preč. o. K r a u p a bolehal na neki kronični želodčni bolezni, ki je povzročila tudi njegovo smrt. Meseca novembra je bil poklican k nekemu bolniku v Feiro, a je na povratku sam smrtnonevarno obolel; zato, slutéč svojo smrt, prišedši v Katondue z veliko pobožnostjo prejme sv. zakramente za umirajoče. Nato uredi še vse potrebno glede naslednika in zaspí mirno v Gospodu dne 9. decembra 1919 zjutraj. V knjižico, kjer je zapisoval svoje misli in spomine ob letnih duhovnih vajah, je na zadnji strani zapisal: »Pridi, Gospod Jezus! Pridi, moj Jezus, in me vzemi k sebi; ljubim te bolj, kot morem to povedati.« — R. I. P.

## Božič v poganski deželi.

Neka misijonska sestra piše iz Vzhodne Afrike:

Ko to pišem, obhajamo zopet vesele božične praznike, a ne kakor v Evropi v snegu in ledu, temveč sredi vročega poletja. Črncem je ta praznik nadvse ljub in drag. In čeprav radi revščine, v katero nas je pahnila nesrečna vojska, nismo imeli nobenega božičnega drevesca in nikakih daril, nam vendar to nikakor ni kalilo sladkega božičnega veselja. O polnoči je bila cerkvena natlačeno polna, polna kljub temu, da so imeli mnogi več ur daleč do misijona. Kako ginjaivo se tukaj v poganski deželi sliši ona v srce segajoča »Gloria in excelsis Deo«, ki jo novokrščenci pojo s tolikim navdušenjem. Med

<sup>1</sup> Na potu tja se je mudil nekaj časa v Rimu. Obiskal je ob tej priložnosti tudi našo vrhovno voditeljico, s katero si je potem pridno dopisoval in pri kateri je vedno z velikim zaupanjem iskal in tudi našel pomoči za svoje misijone.

slovesno polnočnico so prejeli vsi božje Detece v sv. obhajilu, ki sta ga dva duhovnika delila pobožnim vernikom. Letos je bila cerkev zopet kakor prejšnje čase z mnogoštevilnimi lučicami, svečami in svetilkami krasno razsvetljena. K temu so mnogo pripomogli naši črni kristjani s svojimi milodari, želeč, da bi ljubega Jezuščka na sveto noč obdajalo mnogo lučic. Ljudje so pač videli, kako smo morali ob času vojske varčevati s svečavo, ker tu ni dobiti sveč, in vedo, da so sedaj zelo drage. Zato so prostovoljno prinesli svoje darove, da bi sv. noč prav slovesno obhajali.

Zalibog še vedno nimamo potrebnega gradiva, da bi mogli našim velikim in malim otrokom postaviti pravilne jaslice, kakršnih smo bili navajeni v domovini. To bi bilo veselje zanje. Imamo samo lepega Jezuščka v jaslicah, ki jih vsako leto postavimo v cerkev. Neki zamorec je izrezljal k temu volička in oslička, ki pa imata slabo živalsko podobo. Naša triletna Marijica, ki je jaslice že prej večkrat videla v sobi č. sester, mi je zašepetala v cerkvi na uho: »Pojdiva in odnesiva Detece domov.« Videč, da nočem ugoditi njeni želji, pravi še prisrčneje: »Glej, kako Detece stega svoje ročice proti nama; prav gotovo želi z nama!« Ko tudi to ni nič pomagalo, pravi končno: »Osliček hoče Dete ugrizniti!« A vse je bilo zaman. O, koliko veselje in začudenje bi bilo za naše črnce, ko bi Dete božje ne bilo več samo, temveč v družbi Marije in sv. Jožefa, obdano od betlehemskih pastircev z njih čredami. Saj bi ne bilo treba velikih in dragocenih jaslic, ampak vsaj tolikih, ki bi bile primerne za preprosto cerkev.

Oh, pa saj nisem mislila prosjačiti, a prišlo je kar tako samo ob sebi. Vendar, ko bi jih mnogo prispevalo, četudi z malimi darovi, koliko src bi razveselili in prav gotovo v prvi vrsti Jezuščka samega. Tudi vsi tukajšnji misijonarji bi se radi svojih dragih črncev prav iz srca veselili. Kajti zamorci ostanejo pač vedno otroci, četudi imajo že sive lase. Ko bo nato zopet zadonela radostna »Gloria«, kako se bomo hvaležno spominjali onih, ki so nam pripravili to veselje.

### Popolni odpustek,

ki ga lahko dobijo udje Družbe sv. Petra Klaverja:

dne 21. decembra: na praznik sv. apostola Tomaža;

dne 27. decembra, na praznik sv. apostola in evangelista Janeza;

dne 6. januarja, na praznik sv. Treh kraljev.

Pogoji: Vreden prejem zakramentov sv. pokore in presv. Reš-njega Telesa, obisk cerkve, molitev za razširjenje sv. vere in po namenu sv. očeta.

## Kronika Družbe sv. Petra Klaverja.

**Rim, Marca.** Naša vrhovna voditeljica je bila te dni v avdienci pri Njega eminenci kardinalu Dougherty, nadškofu filadelfskem. — 13. marca. Misijonski dan v Trastevere, katerega se je udeležilo več naših sodalinj. Predavanja s skioptičnimi slikami in brez njih so se vrstila eno za drugim. — 19. marca. Obisk eminence kardinala Schulte, kolinskega nadškofa. Zagotovil je gospo grofico svoje naklonjenosti napram Klaverjevi družbi. — 20. marca. Obisk preč. o. Lahorgue S. J., kateremu je poverjena težka naloga, da oskrbi vse potrebno za novo bogoslovje v Tananarivo (Madagaskar). — 22. marca. Trije misijonarji družbe presv. Srca Jezusovega iz Verone so se prišli posloviti ter priporočili svoj misijon dobrotnikom Klaverjeve družbe, preden so odpotovali v Afriko v angleški Šudan. Darovali smo jim ličen prenosni oltar za njih apostolska potovanja.

3. aprila. Obisk premil. g. škofa iz Linca. — 15. aprila. Obisk premil. gosp. škofa Fischer-Colbrie iz Košic (Čsl. rep.), mnogoletnega prijatelja naše družbe, ki nam je poročal veselo vest, da se misijonska misel vedno bolj širi med verniki njegove škofije. — 16. aprila. Preč. o. Bernard Bigi, generalni vikar apostolskega vikariata v Libiji, je prišel danes v našo tukajšnjo osrednjo hišo. Udeležil se je protisuženjskega kongresa, ki se je vršil v Rimu. — 21., 22. in 23. aprila. III. mednarodni protisuženjski kongres, h kateremu je tudi naša družba poslala svoje zastopnice. Msgr. dr. Hugon Mioni iz Trsta je imel poročilo o potrebi in pospeševanju afriškega tiska. — 28. aprila. Kakor vsako leto se je tudi letos v cerkvi Andreja delle Fratte vršila slovesna pobožnost v čast Materi dobrega sveta. Msgr. dr. Mioni je imel pridigo, kardinal Marini pa blagoslov z Najsvetejšim. — 29. aprila. Danes sta se naši vrhovni voditeljici predstavila dva danska misijonarja iz križarskega viteškega reda. Glasom njunega poročila je njihov red od premonstratencev prevzel del pokrajine Uelle, katere ti vsled pomanjkanja misijonarjev ne morejo obvladati. Za zdaj je odpotovalo šest križarjev. Ti so prvi afriški misijonarji njihovega reda; a sledili jim bodo kmalu še drugi.

## Misij. pridige na praznik sv. Treh kraljev.

Opozarjamo čč. gg. župnike in cerkvene predstojnike, ki mislijo v svrhu pospeševanja od papeža Leona XIII. vpeljane in od sv. očeta Benedikta XV. ukazane zbirke darov za afriške sužnje, na praznik sv. Treh kraljev, ali, kjer je primernejše, nedeljo prej ali pozneje, imeti ali oskrbeti pridigo o afriških misijonih in o žalostni usodi afriških sužnjev, da jim Družba sv. Petra Klaverja brezplačno daje osnovo take pridige kakor tudi tozadavne letake o suženjstvu v Afriki, ki naj se po pridigi razdelijo, da jih lahko verniki tudi doma berejo.

Blagovolite jih (letake v poljubnem številu) naročiti pod naslovom: Družba sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Miklošičeva cesta 3.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pism in poročil le z natančnim podatkom virov.

Izdaja Klaverjeva družba v Rimu.

Odgovorni urednik: Dr. J. Jerše.

[Natisnila jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.]

## Razširjajte KLAVERJEV KOLEDAR 1922 !

Čeprav cenj. bralci »Odmeva« z nekakim spoštovanjem berejo pisma čč. misijonarjev in jih čislajo radi njih čistega izvira, bodo gotovo tudi radi brali povesti iz življenja zamorcev. So zares krasni ti zgledi, polni vere, bogoljubnosti in zvestobe. So med njimi zares čini junaški, katere bi morda ne verjeli, če bi ne vedeli, da jih pripovedujejo misijonarji-očividci. Naša srca se morajo širiti, videč gorečnost teh črncev, katerim je šele pred kratkim zasijala luč sv. vere, in za katero so sedaj pripravljeni žrtvovati kri in življenje. — Vendar mi tudi vidimo, kako da se misijonarji popolnoma posvetijo svojemu apostolskemu poklicu. Ni jim mar ne truda, ne žeje, ne lakote, niti se ne ustrašijo naj-nalezljivejših bolezni, in z junaško požrtvovalnostjo strežejo go-bavcem, da pridobijo njih duše za nebesa.

Tako vam nudijo naši koledarji vsestransko poučno berilo, v razvedrilo in tolažbo. Že na odrasle napravi to globok vtis, še bolj pa na nedolžna in za vse dobro dovzetna srca ljubih otrok! Zato Vam nič ne moremo bolje priporočati, kot da razširjate naš misijonski »Klaverjev koledar« in »Koledarček za mladino«. Z razširjanjem teh koledarjev razširjate tudi misijonsko ljubezen, pomagajte misijonarjem in jim delate veselje, še bolj pa ljubemu Bogu, Kvišku torej! Razširjajte naše koledarje, naročajte jih drugim ali pa jih napravite kot lepo božično darilo!

En Klaverjev koledar 1922 stane 5 kron. Pri naročbi 12 kosov se dobi eden povrhu. — En »Koledarček za mladino« stane 3 krone. Pri naročbi 6 kosov eden povrhu.

Za obila naročila se priporoča

Družba sv. Petra Klaverja  
za afriške misijone,  
Ljubljana, Miklošičeva c. 3.

## Nabirajte si zakladov, ki jih ne snejo molji in ne konča rja!

Spominjate se še morda, dragi čitatelji in blage čitateljice, da sprejemamo z največjo hvaležnostjo razno nerabno lepотиče v korist ljubih naših misijonov. Tudi prstani in ure so nam kaj dobrodošli darovi. Ure n. pr. lahko prodamo ali jih na željo blagih dobrotnikov pošljemo afriškim misijonarjem. Raznovrstne dragotine in lepотиče pa porabimo za okrasitev raznih cerkvenih predmetov. Mar' bi ne bilo mnogim v sladko tolažbo in zadovolšenje, ko bi kakšna dragocenost — morda drag spomin na kakega ljubljenega pokojnika — služila tako svetemu namenu. In ne bo li ta dar, kraseč tabernakelj ali mašno opravo, ljubega Jezusa, takorekoč, da človeško govorimo, vedno spominjal nas in naših dragih?

## Vesele božične praznike!

Rojstvo Gospodovo se bliža — pred jaslice bomo poklekali...

Pa nam težijo srce mučne skrbi... prijatelji naši, čitatelji dragi! Kaj so te skrbi? Ali jih nimate tudi vi? ... Nekateri so nam še na dolgu naročnino za »Odmev« za leto, ki je že minulo... Zakaj vas moramo tako siliti? Vas priganjati, da iz ljubezni do božjega Deteta v jaslicah plačate svoj ljubi misijonski list »Odmev«, mogoče tudi »Zamorčka« in koledarje?

Jezušček se nam smehlja tako ljubko. Bomo li trdi proti njemu? Proti misijonom in njihovim listom?

Za vse je prišel na svet: za nas in zamorčke — za bele in črne. Molimo za nje, naročajmo misijonske liste.

Naročniki laškega okrožja naj pošljejo denar za naročnino na našo osrednjo hišo v Rim, (23), via dell'Olmata 16. Tako Vam pride poština bolj poceni.

Veseli Božič, dragi prijatelji, in Bog Vam plačaj!

## Migljaj za zbiratelje novih naročnikov!

Neki prijatelj misijonov nam piše: »Sedaj, po svetovni vojski, moramo pridobiti še več pospeševateljev in prijateljev misijonskega gibanja, da bodo misijoni v Afriki na novo procvitali in da bo vsem zamorskim rodovom kmalu prisvetila luč sv. vere! To pa bo mogoče le tedaj, ako bo odmev njih duševne bede in revščine prodril v vsako našo hišo. Zato naj vsak prijatelj misijonov skuša pridobiti novih naročnikov za »Odmev iz Afrike«. Poskusi naj tako-le: Vsak ima gotovo kaj premožnejših sorodnikov ali prijateljev, katerih imena naj naznani Klaverjevi družbi ter plača naročnino za prvo leto iz svojega. Trdno upam, da bo prihodnje leto dobri striček ali bogata teta že sama to storila, ali pa nam naznanite vsaj naslove oseb, o katerih veste, da bi lahko naročili »Odmev« in »Zamorčka«. In morda se še kateri spomni ubogih toli potrebnih misijonov v oporoki. Kdo bo prvi? Živeli posnemovalci!

---

## Memento za umrle.

† Sr. Marija Bernwarda, šolska sestra v Šmihelu pri Novem mestu, je umrla 17. septembra. Veliki misijonski prijateljici nebeško plačil! Priporočamo jo v molitev! R. I. P.

---